

Mèxic D.F. 5 de febrer del 1962

Estimats pares i Joan: estem força desconcertats pel contingut de les seves darreres cartes. Suposem que existeixen serioses dificultats per al nostre retorn, que vostès, pares, no es veuen amb cor d'explicar-nos.

Nosaltres no podem fer res més. Després de tants anys, han coincidit per primera vegada un conjunt de circumstàncies que qui sap quan tornaran a repetir-se: l'ofertament de l'Angel Messeguer, la situació d'UTEHA, tot un estat d'esperit familiar (del nostre, de Mèxic) favorables a prendre una decisió. Es tan delicat el que anomenem "qüestió moral" que la Rosa i jo no ens hi podem referir més que de passada; vostès tenen tots els elements de judici, viuen tots els factors humans, socials, legals, etc. Així, doncs, ens veiem impotents per a afegir-hi iniciatives i resolucions, per la temença d'ocasionar-los penes i tristeses.

El pare m'ha dit que, casos com el nostre, n'hi ha a mantenars a Barcelona i que el temps s'encarrega d'atenuar les conseqüències per als protagonistes. En aquest cas: què és el que passa? Per altra banda, el problema del allotjament no ha estat obstacle perquè dotzenes de compatriotes nostres s'hagin reintegrat a Catalunya, alguns amb menys possibilitats econòmiques que nosaltres o sense tenir-hi familiars. Pel que fa a la feina sembla que, àdhuc sense comptar amb González Porto, podria obrir-me camí, oi més tenint en compte que la quantitat que podríem reunir ara (i a la qual vostès no han fet cap referència), crec que ajudaria a aguantar uns mesos, segons ens explica el mateix Angel Messeguer, que coneix costos de la vida, preus, etc. com a resultat dels seus viatges al nostre país. Dificultats oficials, de tràmits, o permisos d'entrada, m'he convençut que no n'hi ha cap. Aleshores, tot ens incita a creure que deu haver-hi l'obstacle d'intransigències que només podem suposar en una banda i que, de mantenir-se, no afavoririen res i ens perjudicarien a tots.

Vull que creguin, pares estimats, que quan vaig plantejar-los la possibilitat d'un retorn pròxim ho feia convençut de donar-los una gran alegria. Si hagués ^(pensat) per un sol moment que els havia d'ocasionar trastorns, no els hauria dit res. Però una vegada donat el pas, és difícil tornar a deixar les coses com estaven, sense afrontar una explicació, una conversa, a fons.

En dues ocasions, el pare s'ha referit a Perpinyà. No ho entenc gaire.

Que és que hi té amics o relacions comercials que m'assegurarien trobar-hi els indispensables mitjans de vida? Per altra banda, el permís de residència a França sabem que no és fàcil, si no ~~em~~ es compta per endavant amb un contracte de treball o una quantitat suficient per a entrar-hi com a inversionista. No reunint aquestes dues condicions (la darrera sense cap mena de dubte) no comprenem l'abast de la suggerència. Si fós possible, no tindriem res a dir-hi; estimem França i Perpinyà és també Catalunya.

Ja veuen, pares, que ens movem entre dubtes que només vostès poden aclarir. Nosaltres ~~em~~ tan sols demanem conèixer la veritat, perquè aquestes situacions d'incertesa -no trobar-se del tot a Mèxic ni del tot a Catalunya- són enervants i no poden allargar-se; sigui en el sentit que sigui, m'he de centrar, sobretot en el sentit espiritual. Materialment tant a Mèxic com a Catalunya m'hauré d'espavilar per a portar endavant la meua família i penso que no em faltarà, ~~em~~ ja que sempre l'he tingut, l'ajut de Déu.

No he parlat encara amb en González Porto. Fa tres dies vaig tenir-hi una brevíssima conversa referent a la feina que tinc entre mans, però sense plantejar-li el problema, perquè encara està malhumorat i segueixo el consell que em va donar l'amic Julio Sanz per a esperar que es calmi. La sensació és que, amb un ritme més o menys important, seguirà editant a Mèxic. El senyor Ruiz Ponsetí retornarà de l'Havana a finals de la pròxima setmana; encara que hi ^{ha} qui diu que potser s'hi quedarà, jo no ho crec, perquè té tots els fills i néts residint aquí i el veig massa gran per a emprendre l'aventura de recomençar en un medi que sembla tan poc estable.

Demà comencen les classes per al Raimon i la Glòria; la Teresa va començar-les el passat divendres i ara estem amb els tràfecs de comprar els llibres i el material escolar. Animació, gràcies a Déu, no ens en falta. Per a corroborar el que els deia de la deficiència educativa de Mèxic, els adjunto un retall publicat fa pocs dies a NOVEDADES. Això forma part dels problemes "espirituals"... Es clar que els nens hana anat fins ara (i les nenes hi segueixen) a una escola francesa, però l'educació superior hauran de ~~em~~ cursar-la en els instituts oficials.

Bé, pares estimats, i Joan: una abraçada ben forta. No es capfiquin i procurin veure les coses amb serenitat, ja que amb vida i salut (i amor!) tot pot arreglar-se, d'una manera o altra...

